

Karlshamns kommun

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Österslättsskolan B
belägen i Karlshamns kommun

Tillsyn i Österslättsskolan B

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Karlshamns kommun under Våren 2016. Österslättsskolan B besöktes av Skolinspektionen mellan den 16 februari och den 18 februari 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Av nationell statistik framgår att den genomsnittliga betygspoängen för de nationella proven i årskurs 9 år 2015, ligger något under rikets och kommunens resultat. Betygspoängen varierar mellan som högst 14,8 i engelska (15,1 riket) och som lägst i samhällsorienterande ämnen och geografi 9,8 (riket 12,6). För SVA saknas resultat.

I årskurs 9 når 72 procent (77 procent riket) kunskapskraven i alla ämnen. 75 procent (86 procent riket) av eleverna är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. 75 procent (85 procent riket) av eleverna är behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program.

Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 år 2015 (17 ämnen) är 212,5 (224,7 riket).

Samstämmigheten mellan slutbetyg och nationella prov i åk 9 är 10 procent högre än för riket i ämnet engelska. 8 procent högre än riket i ämnet matematik samt 3 procent lägre i ämnet svenska.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens elevenkät årskurs 9 och personalenkät för år 2015 mäter skolans måluppfyllelse beträffande trygghet och studiero i en tiogradig skala.

Indexvärdet för elevernas uppfattning rörande studiero var 6,0 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 5,3. Den pedagogiska personalens uppfattning var 7,3 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters värde som var 6,9.

Indexvärdet för elevernas uppfattning rörande trygghet var 7,9 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters värde som var 8,0. Den pedagogiska personalens uppfattning var 7,5 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 8,2.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-06-10
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-06-10
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-06-10
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn vid Österslättskolan B i Karlshamns kommun visar brister inom bedömnings områdena Undervisning och lärande, Extra anpassningar och särskilt stöd samt inom området Förutsättningar för lärande och trygghet. Av detta följer de brister som beskrivs i föreliggande beslut.

Tillsynen visar att det på skolan finns elever som inte får den stimulans och de utmaningar de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar även att ansvariga vid skolan inte utreder elevers behov av särskilt stöd skyndsamt.

Tillsynen visar dessutom att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlshamns kommun att **senast den 10 juni 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlshamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen utredning visar att det finns brister i skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Intervjuer med elever, lärare och rektor visar att skolan brister i arbetet med att ge de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att anpassa undervisningen inte uppfyller författningarnas krav.

Intervjuade elever uppger att det varierar och kan se mycket olika ut när det gäller möjligheterna att få utmaningar och stimulans i de olika ämnena. Elever berättar att de i vissa ämnen inte får uppgifter som är svårare utan att de istället får fler uppgifter på samma nivå. De uppger också att i de i vissa ämnen kan få svårare uppgifter att arbeta med på egen hand dock oftast utan lärarstöd.

Lärarna beskriver vid intervju att det är lättare att stimulera eleverna i vissa ämnen. Samtidigt beskriver lärarna att de visserligen försöker hinna med att ge ledning till de elever som har behov av utmaningar och stimulans men att de ofta får prioritera de elever som är i behov av stöd.

Det uppges i rektorsintervjun att de på ledningsnivå har lyft frågan om utmaningar och stimulans. Rektor uppger att man har haft individuella samtal med lärarna kring detta och där det enligt rektor framkommit att lärarna känner sig frustrerade över hur de ska möta de högrepresterande elevernas behov. Rektor berättar att i vissa ämnen ges utmaningar men att det inom verksamheten inte finns mycket kunskap om hur man kan arbeta med utmaningar och stimulans. Vidare uppger rektor att lärarna har fokus på att hjälpa de elever som behöver stöd.

Av skolförfattningarna framgår att det i undervisningen ska tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Karlshamns kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Karlshamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avögöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlshamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens utredning visar att skolan inte säkerställer att alla elever, för vilka extra anpassningar visat sig inte vara tillräckliga, utreds skyndsamt för eventuellt behov av särskilt stöd. Därför bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav.

Intervjuade lärare uppger att skolan saknar fungerande rutiner gällande särskilt stöd. Lärarna uppger vidare att elevhälsoteamet inte hinner utreda behov av särskilt stöd skyndsamt. Lärarna uppger även att det kan ta en till tre terminer att genomföra en utredning. Lärarna ger också exempel på enstaka elever där det tagit ett år innan en utredning påbörjats.

Elevhälsoteamet uppger i intervju att det inte finns någon tydlig arbetsgång på skolan när det gäller att utreda elever i behov av särskilt stöd. Vidare uppger elevhälsoteamet att rutinen finns men inte är implementerad. Elevhälsoteamet är osäkert på att den rutin som är framtagen är den bästa. Exempelvis uppges det vara oklart till vem lärare eller mentor ska signalera gällande elev i behov av stöd. Vid tillfället för tillsynen uppger elevhälsoteamet att de får signaler om elever i behov av särskilt stöd från många olika håll. De uppger vidare att en konsekvens av bristande rutiner är att det är osäkert om informationen alltid når fram till elevhälsoteamet. Elevhälsoteamet uppger att de prioriterar utredningar av elever som går i årskurs 9 och att det kan ta längre tid än en månad innan en utredning påbörjas.

Rektor uppger i intervju att rutinerna för särskilt stöd inte är fastställda. Vidare uppger rektor att skolan inte kan genomföra utredningar skyndsamt för de elever som eventuellt är i behov av särskilt stöd. Rektor berättar att det är en fördröjning i utredningsarbetet och att elevhälsoteamet, som har uppdraget att ta emot anmälningar från lärarna, får värdera och utreda de elever som de bedömer har störst behov först. Rektor uppger också att utredningarna görs med fokus på elever i årskurs 9.

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektor. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Karlshamns kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Karlshamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning.

Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlshamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att elevhälsan används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen utredning visar att elevhälsan inte används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att elevhälsans arbete inte uppfyller författningarnas krav.

I de dokument som inkommit till Skolinspektionen inför den regelbundna tillsynen finns inga uppgifter om hur elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Elevhälsoteamet uppger i intervju att de insatser av förebyggande och hälsofrämjande karaktär som de genomför sker på individnivå. Det uppges även i intervjun med elevhälsoteamet att det i dagsläget inte finns någon struktur för hur det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ska genomföras vid Österslättskolan B.

Intervjuade lärare uppger att elevhälsoteamet inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande på generell nivå. Deras bild är istället att elevhälsoteamet arbetar på individnivå.

Några lärare beskriver vid intervjun att de har diskuterat med skolsköterskan kring vissa moment inom undervisningen. De beskriver samtidigt att detta arbete sker i respektive klassrum utan övrig medverkan av elevhälsoteamet och utan koppling till ett förebyggande och hälsofrämjande arbete på generell nivå.

Rektor säger sig dela den uppfattning som framkommit i intervjuer med elevhälsoteam och lärare och uppger att elevhälsan inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på generell nivå vid Österslättskolan B. Vidare uppger rektor att man i nuläget inte prioriterar det proaktiva arbetet.

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Karlshamns kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Karlshamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivet ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Sääw

Beslutsfattare/ Utredare

Yvonne Larsson

Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Österslättskolan B

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Österslättskolan B

Österslättskolan B är en centralt belägen kommunal grundskola årskurs 7-9 i Karlshamn. Skolans inriktningar är idrottsprofil, musikprofil och allmän linje. I samma skolbyggnad finns även Österslättskolan A årskurs 7-9.

Vid tiden för tillsynen finns 239 elever vid skolan fördelade enligt följande: 78 elever i årskurs 7, 91 elever i årskurs 8 och 84 elever i årskurs 9.